7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้ในทางปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องจำนวนคดีมรรยาททนายความให้ลดน้อยลงให้มากที่สุด และเพื่อให้ภาพลักษณ์ของทนายความในสายตาประชาชนดีขึ้นด้วย ดังต่อไปนี้

(1) ทำการแก้ไขพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 โดยการตัดมาตรา 71 ออกทั้งมาตรา เพื่อไม่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความที่ถูกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความสามารถจะขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเพื่อประกอบวิชาชีพทนายความอีกได้ ไม่ว่าระยะเวลาจะผ่านไปแล้วเท่าใดก็ตาม

(2) ทำการเพิ่มเติมข้อบังคับสภาทนายความว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 ดังนี้

(ก) หมวด 3 มรรยาททนายความต่อตัวความ โดยเพิ่มเป็นข้อ 12 (3) "จงใจหรือละเลยไม่รายงานการปฏิบัติหน้าที่ของทนายความให้ลูกความทราบเป็นระยะ ๆ เมื่อมีความเคลื่อนไหวในการพิจารณาคดีเป็นอย่างน้อย ทั้งนี้การรายงานทุกครั้งที่ทนายความส่งไปยังลูกความจะต้องมีหลักฐานการรับส่งเก็บไว้ด้วย"

(ข) หมวด4 มรรยาทต่อทนายความด้วยกัน ต่อประชาชนผู้มีอรรถคดีและอื่น ๆ โดยเพิ่มเป็นข้อ 18 วรรค 2 "จงใจปิดบัง หรือละเลย ไม่กล่าวหาทนายความด้วยกันต่อสภาทนายความเสียโดยพลัน เมื่อรู้ถึงความประพฤติผิดมรรยาททนายความของทนายความด้วยกันนั้น"

(3) ขอให้รัฐนำกฎหมายที่มีอยู่แล้วได้แก่ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ไปใช้ทำการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย โดยเริ่มต้นจากการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เยาวชนตั้งแต่ยังเด็กที่สุดเท่าที่ทำได้และปลูกฝังอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะใช้วิธีการใดๆ ที่เหมาะสมเริ่มจากครอบครัว สถาบันการศึกษาโดยสถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญในการปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้ซึมซับเข้าสู่ภายในจิตใจของนักเรียน และนักศึกษาจนถึงในชั้นการศึกษากฎหมายในคณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ให้ทำการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในการเรียนการสอนเท่าเทียมกับวิชาการทางกฎหมายอื่นๆ และในขั้นสุดท้ายคือสภาทนายความที่เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและอนุญาตในการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ที่จะออกไปประกอบวิชาชีพทนายความที่จะต้องทำการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมอย่างเข้มข้นที่สุดให้แก่ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม ณ สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภาทนายความ โดยอย่างน้อยต้องให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังจริยธรรม หรือมรรยาททนายความไม่น้อยไปกว่าการฝึกอบรมวิชาการทางกฎหมายอื่นๆ ทั้งนี้เพราะสภาทนายความในฐานะปราการด่านสุดท้ายที่จะปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ผู้ที่จะออกไปประกอบวิชาชีพทนายความได้ เนื่องจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตทนายความและออกไปประกอบวิชาชีพแล้ว จะไม่กลับมาทำการฝึกอบรมและปลูกฝังจริยธรรมจากสภาทนายความได้อีก ซึ่งหากปล่อยให้เสียโอกาสนี้ต่อไปในอนาคตจะทำอะไรก็จะยากยิ่งขึ้นมาก

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะทำการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้